

רע"פ 8833/15 - י.א. נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 8833/15

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

המבקש: י.א.

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 19.11.2015 בעפ"ג 29839-08-15 שניתן על ידי כבוד השופטים: י' גריל - שופט בכיר, ב' בר-זיו וש' ברלינר - שופט עמית; ובקשה לעיכוב ביצוע

בשם המבקש: עו"ד תומר נה

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט הבכיר י' גריל, השופטת ב' בר-זיו והשופט העמית ש' ברלינר) בעפ"ג 29839-08-15 מיום 19.11.2015, בגדרו התקבל ערעורה של המשיבה על גזר דינו של בית משפט השלום בעכו (סגן הנשיא ז' סאלח) בת"פ 17862-10-14 מיום 17.6.2015, במובן זה שהושת על המבקש עונש של 7 חודשי מאסר בפועל חלף מאסר מותנה, כמפורט להלן.

רקע והליכים קודמים

2. המבקש הורשע בבית משפט השלום, על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש כלפי בן זוג, לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); תקיפה סתם כלפי בן זוג, לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין; ואיומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין. בתקופה הרלבנטית לכתב האישום, המבקש והמתלוננת היו נשואים. כתב האישום מגולל כיצד בארבע הזדמנויות שונות בין השנים 2013-2014, תקף המבקש את המתלוננת: ביום 9.11.2013 המבקש היכה את המתלוננת באמצעות ידיו ורגליו, וכתוצאה מכך נגרמו לה חבלות בזרועותיה, בפניה ובצווארה, והיא חשה כאבי ראש עזים; ביום 29.3.2014, התגלע ויכוח בין בני הזוג, בעקבותיו היכה המבקש את המתלוננת בידיו וברגליו, וגרם לה לשפשופים, נפיחות וכאבי ראש; ביום 4.10.2014, המבקש היכה את המתלוננת מכת אגרוף בגבה, בעודה מחזיקה את בתם הקטינה; וביום 6.10.2014, במהלך ויכוח בין בני הזוג, המבקש אחז בצווארה של המתלוננת בחוזקה, כך שהתקשתה לנשום, ואיים עליה כי יהרוג אותה. בהמשך, הוא שחרר את אחיזתו בצווארה, תפס בשערות ראשה וגרר אותה אל סלון הבית, שם היכה אותה בראשה באמצעות נעל, וכן בעט בה בגבה והיכה אותה בידיו. כתוצאה מהמכות הללו, נגרמו למתלוננת שפשופים והמטומות.

3. לאחר הרשעתו, המבקש הופנה לשירות המבחן לשם עריכת תסקיר בעניינו. התסקיר הוגש ביום 11.6.2015, ובו ציין שירות המבחן כי המתלוננת והמבקש חזרו להיות בקשר, וכי בין משפחותיהם נערכה "סולחה". שירות המבחן ציין עוד כי המתלוננת מסרה שפעלה מתוך סערת רגשות כאשר הגישה את התלונה והוסיפה כי אינה חוששת מהמבקש ומעוניינת לשמר את התא המשפחתי. המבקש עצמו קיבל בפני שירות המבחן אחריות חלקית למעשיו, כאשר מסר כי אכן נהג באלימות, אך לא בחומרה שתוארה בכתב האישום. שירות המבחן התרשם כי המבקש מתקשה להתמודד עם מצבי סיכון בחיי הזוגיות שלו, וכי במקרים של תסכול וחוסר אונים הוא עשוי להגיב באלימות. נוכח האמור, שירות המבחן התרשם כי קיים סיכון להישנות התנהגותו של המבקש בעתיד וכי המבקש זקוק לענישה מרתיעה אשר תעמיד בפניו גבול ברור בין מותר ואסור. המלצתו של שירות המבחן הייתה כי יושת על המבקש עונש מאסר על תנאי והתחייבות כספית גבוהה.

4. ביום 17.6.2015 בית משפט השלום גזר את דינו של המבקש. בגזר דינו, בית משפט עמד על כך שהמעשים המפורטים בכתב האישום הם חמורים וכי על פי רוב הם מחייבים ענישה מרתיעה בדמות מאסר מאחורי סורג ובריח. עם זאת, בית משפט השלום הדגיש כי הענישה היא אינדיבידואלית, ולוקחת בחשבון את מהות העבירות בהן הורשע המבקש, את נסיבותיהן ואת הערכים החברתיים שנפגעו בנסיבות המקרה. בשקלול נסיבות המקרה, בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין עונש מאסר על תנאי לבין 12 חודשי מאסר בפועל. בקביעת העונש הראוי למבקש, בית משפט השלום ציין כי התרשם שהמבקש הביע חרטה כנה וכי המעשים שיוחסו לו הם אפיזודה חולפת שלא תחזור. בנוסף, בית משפט השלום עמד על הנזק שעשוי להיגרם למשפחתו של המבקש משליחתו למאסר. על יסוד האמור, בית משפט השלום השית על המבקש עונש של 10 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירת אלימות במשפחה מסוג פשע; 4 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירת איום; והתחייבות כספית בסך 8,000 ש"ח להימנע מהישנות המעשים בהם הורשע.

5. המדינה ערערה על קלות העונש לבית המשפט המחוזי, אשר לשיטתה לא שיקף את חומרת מעשי המבקש ואת מסוכנותו למתלוננת, וערעורה התקבל ביום 19.11.2015. בפסק דינו, בית המשפט המחוזי הדגיש כי אין ביכולתו לקבל את הקביעה כי מעשיו של המבקש הם אפיזודה חולפת או מעידה חד-פעמית, נוכח נסיבות ביצוע העבירות: המעשים נעשו לאורך תקופה של כשנה, ובית המשפט המחוזי מצא כי יש בכך להצביע על אלימות מתמשכת כלפי המתלוננת. בנוסף, בית המשפט המחוזי התייחס לכך שהמבקש ניסה למזער את חומרת מעשיו, בכך שטען שאינם חמורים כמתואר בכתב האישום וכי הרביץ לאשתו פעם או פעמיים בלבד, ולכך שהוא טען שאינו זקוק לטיפול. נוכח

נסיבות אלו, לצד התרשמותו של שירות המבחן כי המבקש מתקשה לשלוט בדחפיו התוקפניים במצבי סיכון, בית המשפט המחוזי מצא כי המעשים כלל אינם אפיזודה חולפת. בנסיבות אלה, בית המשפט המחוזי קבע כי המלצת שירות המבחן לא עלתה בקנה אחד עם האמור בתסקיר, וכי לא ניתן להסתפק בעניינו של המבקש במאסר מותנה בלבד. בית המשפט המחוזי לא שינה ממתחם העונש ההולם שנקבע על ידי בית משפט השלום, אולם נוכח מכלול הנסיבות השית על המבקש עונש של 7 חודשי מאסר בפועל, בנוסף לכל רכיבי גזר דינו של בית משפט השלום.

הבקשה למתן רשות ערעור

6. בבקשה שלפניי, עותר המבקש מבית משפט זה ליתן לו רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי ולבטל את פסק הדין. המבקש סבור כי פסק הדין מבטא החמרה חריגה וקיצונית בעונשו, המנוגדת לעיקרון לפיו ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין עם הנאשם. לעמדת המבקש, הפער הרב בין עונש המאסר המותנה שהוטל בבית משפט השלום לבית עונש המאסר בפועל שהוטל בבית המשפט המחוזי מצדיק מתן רשות ערעור משיקולי צדק. עוד טוען המבקש כי עניינו מעלה שאלה עקרונית בדבר סוגיית שימורו של התא המשפחתי ומידת ההשפעה שיש לייחס לה בגזירת עונשו של נאשם. לגישת המבקש, בית המשפט המחוזי לא העניק משקל ראוי לעמידתה של המתלוננת לצדו במהלך ההליך, הן משום שמחלה לו על מעשיו והן משום שמשמעותו של עונש מאסר בפועל שיוטל עליו הוא פגיעה בה ובביתם הקטנה. בעניין זה, המבקש מוסיף וגורס כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שדחה את המלצת שירות המבחן בעניינו, אשר התבססה בין השאר על עמדתה של המתלוננת כי אינה חוששת מהמבקש ומעוניינת שלא ימצא מאחורי סורג וברית. בנוסף, המבקש סבור כי בית המשפט המחוזי לא העניק משקל ראוי לאינטרס השיקום בעניינו, אשר לשיטתו הצדיק, לכל הפחות, הסתפקות בעונש מאסר לריצוי על דרך של עבודות שירות ולא מאסר בפועל מאחורי סורג וברית.

דיון והכרעה

7. אין בידי לקבל את הבקשה למתן רשות ערעור. הלכה היא, כי אין מעניקים רשות לערעור שני, אלא אם עולה סוגיה עקרונית בעלת חשיבות כללית, בין משפטית ובין ציבורית (ראו: ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיה) (13.7.1982)), או אם ישנם שיקולי צדק ייחודיים בנסיבות המקרה (ראו: רע"פ 5066/09 אוהיון נ' מדינת ישראל (22.4.2010)). עינתי בבקשה ובפסקי דין של הערכאות הקודמות, ואני סבור כי הבקשה שלפניי אינה מעוררת שאלה עקרונית החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים, או שיקולי צדק המצדיקים התערבות בפסק דינו של בית המשפט המחוזי.

8. טענתו של המבקש בדבר המשקל שיש לייחס לעמדת המתלוננת ולשיקול של שימור התא המשפחתי היא טענה הנוגעת למעשה לאופן הפעלת שיקול דעתו של בית המשפט המחוזי בגזירת עונשו של המבקש, ותחומה לנסיבות המקרה הפרטני. הלכה היא כי לעניין מידת העונש, תינתן רשות ערעור רק במקרים בהם חריגה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת והראויה במקרים דומים (ראו: רע"פ 8722/15 תבנאס נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (21.12.2015); רע"פ 2136/14 מוסא נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (24.3.2014). לא מצאתי כי בנסיבות המקרה, קיימת סטייה מנורמת הענישה המקובלת בעבירות בהן הורשע המבקש ואשר נסיבותיהן דומות.

9. באשר לטענת המבקש כי הפער בין העונשים שהוטלו עליו בשתי הערכאות השונות מצדיק מתן רשות

ערעור, ראוי להזכיר את דבריו של בית משפט זה ברע"פ 4791/08 כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (9.2.2009):

"מקום שקיים פער ניכר שאינו סביר בין העונש אותו השיתה הערכאה הדיונית ובין זה שהשיתה ערכאת הערעור, יתכן, ויש בעצם קיומו של פער זה כדי להצדיק מתן רשות ערעור. יחד עם זאת, אין זו תוצאה הכרחית או מיידית של קיומו של פער. הבחינה האם מוצדק מתן רשות ערעור תלויה בנסיבותיו הקונקרטיות של כל מקרה ומקרה [...]. אין מדובר במבחן 'טכני חשבונאי' גרידא אלא בשאלה מהותית הנגזרת מהעיקרון לפיו ראוי שהעונש שקובעת ערכאת הערעור לא יחרוג באורח מופרז מזה שקבעה הערכאה הדיונית. כך למשל, מקום בו העונש שהשיתה הערכאה הדיונית שגוי על פניו ואינו יכול לעמוד, אין הוא גם יכול לשמש, כשלעצמו, אמת מידה, חשבונאית או אחרת, לעניין בחינת ההצדקה ליתן רשות ערעור."

בנסיבות המקרה שלפניי, אני סבור כי העונש שהוטל על המבקש בבית המשפט השלום אינו יכול לעמוד, ועל כן פער העונשים בין שתי הערכאות אינו לוקה בחוסר סבירות, אלא מדובר בתיקון מוצדק והכרחי שנעשה על ידי בית המשפט המחוזי, תוך איזון ראוי בין מכלול השיקולים הצריכים לעניין. המבקש הורשע בביצוע מספר מעשי אלימות במתלוננת, בביתם המשותף, לאורך תקופה של שנה. בית משפט זה קבע לא אחת כי מעשי אלימות המבוצעים במסגרת התא המשפחתי מחייבים ענישה מרתיעה שאינה משתמעת לשתי פנים, אשר תהלום את חומרת המעשים ואת הגיוני החברתי להם (ראו: רע"פ 11/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (20.1.2015); ע"פ 792/10 מדינת ישראל נ' פלוני (14.2.2011)). יתרה מכך, מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של המבקש, עולה כי נשקף ממנו סיכון להישנות של העבירות, כאשר הוא סירב לקבל טיפול, קיבל אחריות חלקית בלבד למעשים והטיל חלק מהאחריות על המתלוננת ועל הוריה. בנסיבות אלה, מקובלת עליו קביעתו של בית המשפט המחוזי כי עונש מאסר על תנאי בלבד אינו משקף את חומרת המעשים ואת הצורך להרתיע את המבקש מהישנותם, ואף כי לא ניתן להסתפק בנסיבות העניין במעצר לריצוי על דרך של עבודות שירות בלבד. כן מקובל עליו כי בנסיבות אלו, אין בעמדתה של המתלוננת או בקיומו של "שלום בית" לאחר סולחה כדי לשנות מהתוצאה המתחייבת מעיקרון ההרתעה וההלימה (השוו: ע"פ 4245/13 ג'רבאן נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (1.8.2013)). משכך, אין בפער הענישה כדי להצדיק מתן רשות ערעור, ודין בקשת רשות הערעור להידחות.

10. סוף דבר, הבקשה נדחית. משכך, ממילא הבקשה לעיכוב ביצוע גזר הדין מתייתרת.

ניתנה היום, י"א בטבת התשע"ו (23.12.2015).

ש ו פ ט